

17. travnja 2018. portal Direktno.hr, odgovor na upit novinara na temu prikazivanja RTL emisije Ljubav je na selu u kojoj sudjeluju osobe s invaliditetom. Slijedom upita kojeg su dostavili elektroničkim putem vezano za emisiju/show „Ljubav je na selu“ koja se trenutno prikazuje na RTL Televiziji, a s obzirom kako je moguće da u emisiji sudjeluju i osobe s intelektualnim teškoćama, novinaru smo dostavili sljedeće informacije:

„Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativni protokol uz Konvenciju Ujedinjenih naroda (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 06/07, 03/08 i 05/08), koju je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala još 2007. godine, sadrži načelo ravnopravnosti osoba s invaliditetom i osoba bez invaliditeta te promiče puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje osoba s invaliditetom u društvo kao i izjednačavanje mogućnosti. To bi značilo da osobe s invaliditetom imaju pravo na izbor i odabir između mogućnosti koje su na raspolaganju i osobama koje nemaju invaliditet. Slijedom navedenog i opisanog načela osobe s invaliditetom imaju pravo, ukoliko to žele, sudjelovati u emisijama kao i osobe bez invaliditeta. Svaki oblik onemogućavanja osobe s invaliditetom u pravu na njezin vlastiti izbor i onemogućavanje njihovog sudjelovanja pod istim uvjetima u emisijama pod kojima sudjeluju i osobe bez invaliditeta, predstavlja povredu prava osobe s invaliditetom i diskriminaciju s osnova invaliditeta.

Međutim, navedenom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom propisano je i načelo „*razumne prilagodbe*“ koje podrazumijeva „*potrebnu i odgovarajuće izmjene i prilagodbe koje ne nameću nerazmjerni ili neprimjeren teret, potrebne u konkretnom slučaju, kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom ravnopravno s drugim osobama uživaju i koriste sva ljudska prava i temeljne slobode*“. Ovo načelo podrazumijeva obvezu prilagodbe u načinu informiranja odnosno komunikacije, slijedom koje je potrebno na „*primjeren i razumljiv način osobama s invaliditetom sukladno njihovoj potrebi za individualnom podrškom objasniti primjerice, sadržaj emisije, uvjete snimanja te moguće posljedice*“. Ukoliko prilagodba nije učinjena, može se govoriti o mogućoj povredi prava, međutim, ukoliko je osobi s invaliditetom informacija pružena na njoj razumljiv način te je osoba razumjela sadržaj i pristala na posljedice, pravo na izbor joj se mora priznati, a to znači da će snositi i posljedice kao i osoba bez invaliditeta.

Uvidom u dostupne komentare/mišljenja građana na društvenim mrežama (primjerice na Facebook-u) o sudjelovanju osoba s intelektualnim poteškoćama u show-u proizlazi kako su mišljenja o sudjelovanju osoba s invaliditetom vrlo podijeljena. Temeljna konvencijska načela propisuju: Poštivanje razlika i prihvaćanje osoba s invaliditetom kao dijela ljudske različitosti i čovječnosti; stoga su zabrinjavajući pojedini stereotipni navodi građana koji smatraju da osobama s intelektualnim poteškoćama treba zabraniti sudjelovanje u emisiji, dok se može zaključiti i osporavanje i u drugim temeljnim ljudskim pravima (pripadanje, ljubav, djeca) što ukazuje na ne osviještenost građana o potrebama i pravima osoba s invaliditetom. Predrasude društva prema osobama s invaliditetom još su uvijek prisutne te uskraćivanje prava izbora osobama s invaliditetom nema za posljedicu otklanjanje stereotipa i ne predstavlja „*zaštitu prava osoba s intelektualnim teškoćama*“.

Slijedom svega navedenog zatražiti ćemo i očitovanje od RTL televizije.“